

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11032

MAYSELEKH FUN BREYSHES

Eliezer Steinbarg

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מעשהלעך פון בראשית

א

זוי אזוי די פיינעלעך

האבן געלערנט חומש

פֿון

אליעזר שטיינבארג

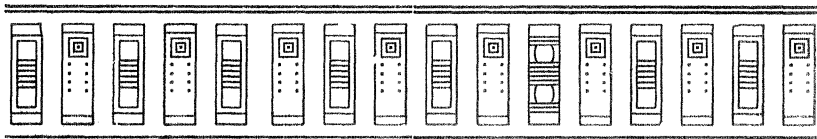

פארלאג קולטור, טשערנאוויץ.

1923.

בוכה'וקעריי הארניק און בירנבוים, טשערנאוויץ.

דאָס ערשטע קאפיטל

אין דעם קאפיטל דערצײלט דאָס ביכעלע, פאר וואָס די קראָ שרייט קראָ, קראָ, ווער ס'לערנט מיט די פייגעלעך הומש, פון וואָס פאר אַ ביכעלעך די פייגעלעך לערנען, מיט וואָס פאר אַ אותיות די ביכעלעך זענען געשריבן און נאָך ווערט דאָ דערמאָנט, וואָס הייסט אזוינס „פּלעקער-שריפט“.

קראָ, קראָ, קראָ!

— ווער טאָכט אזוי?

— די קראָ.

— און פאר וואָס שרייט די קראָ: קראָ, קראָ? דאָס ווייסט ניט קינד?

נאָ, וועל איך דיר דערצײן. קראָ, קראָ איז אויף פּײַנגלעך, ווי קראָ, קראָ אויף לשון קודש; לײן, לײן הייסט דאָס.

— און פארוואָס שרייט די קראָ: לײן, לײן?

— ווייל די קראָ איז דער רבי פון די פּײַנגלעך, שרייט דער רבי:

קראָ, קראָ! לײן, פּײַנגלעך, לײן!

— און דערפאר רופט מען די קראָ, קראָ, ווייל קראָ הייסט רבי?

— יאָ, יאָ!

— און האָבן דען די פּײַנגלעך ביכעלעך?

— אוודאי, נאך וואָס פאר אַ ביכעלעך! א יעדער כּוּם, א יעדעס

ביימעלע איז אַ ביכעלעך... אַ ביכעלעך מיט בלעטמעלעך...

— מיט גרינע בלעטמעלעך?

— אַבאָ!

— און האָבן דען די בלעמעלעך אותיות?

— אוודאי, זאָלסטו מאַקע וויסן! נעם אַ בלעמעלע, קינד, אַ גריין בלעמעלע פון אַ ביימעלע און קוק זיך צו, וועסטו זען שמריכעלעך און פאסעקלעך, דינע פאסעקלעך.

— מאַקע, מאַקע!

נו אָט! זענען די שמריכעלעך ניט גלאט אזוי שמריכעלעך און די פאסעקלעך ניט גלאט אזוי פאסעקלעך פון יענע פאסעקלעך און דריידעלעך, וואָס דו מענטעלסט צומאָל אזוי זיך מיט דער פען. ניין, נאָר אותיות איז דאָס נאָר! אמתע אותיות, אמאָל האָבן מענטשן אויך אזוינע אותיות געשריבן. „פֿלעקער־כתב“ פֿלעגן זיי די אותיות רופֿן.

— נו, האָבן זיי דעמאָלט אויך דאָס כתב פון די גרינע בלעמעלעך געקענט ליינען?

— ניין, קינד! דאָס כתב פון די גרינע ביימעלעך איז גאָר אַ באַזונדער „פֿלעקער־כתב“. מען זאָגט, ווער ס'איז גוט און פֿרום, ווי אַ פֿייגעלע, קומט אים ביי נאכט אַ מלאכיל צו הלום, אַ פיצעלע מלאכיל, ווי אַ פֿייגעלע די גרויס. „כרוב“ רופט מען עס, דאָס מלאכיל, און סע לערנט אים אויס דאָס כתב פֿון די גרינע בלעמעלעך צו ליינען.

— מאַקע?

— אזוי זאָגט מען. און ווער סע קען די שריפט פון די גרינע בלעמעלעך ליינען, אַ סאך סודות און גומע זאכן ווייסט ער צו דערציילן, זאכן און סודות, וואס נאר די פֿייגעלעך ווייסן.

— נאָר די פֿייגעלעך?

— נאר פֿייגעלעך! און אפשר נאך פיצעלעך קינדערלעך, וואס זיינן דער מאמעס מילעך און לאכן פונם שלאָפּ. . . .

און אזא מענטש, וואָס די פֿייגל־שריפט קען ער ליינען, אז ער שרייבט, איז כאָטש מיט אונדזערע אותיות שרייבט ער, קומט ביי אים אלץ, ווי ביי די פֿייגעלעך ארויס: קורצע שורה'לעך, פאסעקלעך און שמריכעלעך און פינטעלעך. . . .

— ביי מיר אין ביכעלע האב איך מאַקע אזוינע לידעלעך געזען.

— און איך אין אן אלט ספר'ל האב אזא מעשה'דיגע געליינט.

— וויל איך עס הערן!

און אז דו וועסט הערן, וועל איך דערציילן:

דאָס צווייטע קאפיטל

אין דעם קאפיטל דערציילט דאָס ביכעלע, וויאזוי די פייגעלעך זענען געקומען אין חדר אריין, וויאזוי דער רבי האָט זיי דערציילט וועגן דעם אלטן פויגל חול, וואָס ער ציילט די שמערן און וועגן אן אלטן ביסיק, וואָס האָט א שוין מעשה'לע געהערט און נאך דערציילט דאָ דאָס ביכעלע, וויאזוי די פייגעלעך זענען מחדש די לבנה.

אמאָל האָט דער ראָב, דער רבי פון די פייגעלעך א געשריי געטון: קרא, קרא! באלד האבן זיך די פייגעלעך ארום אים אויף די צווייגן פון אן אַקאַציע־בוים ארומגעזעצט און דער רבי האט צו די פיצעלעך תלמידים ילעך אזוי געזאָגט: איצט, מינע פייגעלעך, וועלן מיר אָנהויבן חומש!

— חומש! חומש! חומש! האָבן די פייגעלעך געשריגן און פאר פרייד מיט די פליגעלעך געפאטשט.

— איך וועל אייך דערציילן, וויאזוי די וועלט איז באשאַפֿן געוואָרן, וועט איר זיך דערקוויקן.

— קוויק, קוויק, דערקוויק! האָבן אלע פייגעלעך מיט אמאָל געקוויקעט.

און דער ראָב האָט דריימאָל א פיק אין צווייג געטון, דעם זיסן אַקאַציע־ריח געשמעקט און פאמעלעך, געלאסן אזוי אָנגעהויבן:

מיין זיידע, זכרונו לברכה, האָט מיר דערציילט, אז ער האָט געהערט פון זיין עלטער־זידן, וואָס אן אלטער ביסיק האט אים אמאָל דערציילט. דער אלטער ביסיק איז אמאָל אין א וואלד געבן מיין חידקל געווען, דאָרטן ווי דער פויגל חול זיצט אויף א הויכן צעדערבוים און ציילט די שמערן. ווען ער וועט די שמערן איבערציילן וועט ער וויסן, וויפֿל יאָר ער איז אלט...

— חול? חול? וואָס הייסט אזוינס חול?

— איך זאָג דאָך אייך: דאס איז אזא פויגל, וואָס לעבט אייביק, וואקסט ער, וואקסט, ביז ער וואקסט צוריק און אז ער ווערט שוין נאָר קליין, גייט פון זיין געסט א פייערל ארויס און פארברענט אים אויף אש.

בלייבט פון אים איין קליין אייעלע. פונ'ם אייעלע פיקט זיך אויס א נייער
חול און אזוי אָן א סוף און אָן אָן עק...

— פֿי, פֿי, פֿי! שרייען אויס די פייגעלעך. נו, נו, וואָסזשע האט ער,
דער חול, דערציילט?

דער ראָב טוט ווידער דריי פיק אין צווייג, שמעקט דריי מאָל דעם
נעשמאקן אַקאַציע=ריח און זאָנט: איר ווייסט? די לבנה און דער פויגל חול
זענען שוועסטער און ברודער. די לבנה לעבט אויכעט אייביק, וואקסט
און וואקסט און אזוי וואקסט שוין נאָר אויס, וואקסט זי פאמעלעך צוריק,
צוריק, ווערט קלענער, קלענער, ביז א פייערל גייט פון איר נעסט ארויס
און פארברענט זי אויף אש. אויס לבנה! נאָר גיין! אן אייעלע איז גע-
בליבן, פיקט זיך פונ'ם אייעלע ווידער א רבנה אויס, א יונגע, א שפאָגל
נייע לבנה! זענען זי די פייגעלעך מחדש, שפרינגען און מאנצן קעגן איר
און זיי זינגען:

— ציר, ציר, ציר! ציר, ציר, ציר!

נייע לבנה קום צו מיר.

ציר, ציר, ציר! ציר, ציר, ציר!

ב'האָב אין הארץ א לידל מיך.

קוויר, קוויר, קוויר! קוויר, קוויר, קוויר!

כיוועל דאָס לידל זינגען דיר!

כאפען אונטער אלע פייגעלעך.

— און זי ווערט אויכעט פארברענט, כאפט אונטער דער ראָב.

— און ווידער אמאָל פיק, פיק, פיק! זינגט א פייגעלע מאנצענדיק,
ווידער א נייע לבנה פיקט זיך אויס...

— ווי פֿי, ווי פֿי, ווי פֿי! וויפל נייע לבנות האט שוין די וועלט
מחדש געווען — זינגט א פייגעלע.

— נייע, נייע און אלץ די אייגענע אלמע, זאָנט דער ראָב; אָט פאר-
ברענט אָט ווידער צוריק.

— משעריק, משעריק, משעריק! משעריק, משעריק, משעריק! פלאפלען
אלע פייגעלעך פריילעך.

דער ראָב פארטראכט זיך א ביסל און הויכט אָן ווייטער: א שווייגער
איז ער דער חול. א גרויסער שווייגער, ווייל אלט איז ער, ווי דער וואלד
און א סאך האט ער זיך אָנגעהערט, און א סאך האט ער זיך אָנגעזען, און
אלצדינג ווייסט ער, און ווער סע ווייסט אלצדינג, דער שווייגט.

נאר ווען די פייגעל זענען א נייע לבנה מחדש, איז אויפ'ן חול א נומע שעה. דעמאלט נעמען זיך צון אים אלע פייגעלעך פונ'ם וואלד צענויף און ביי דער שיין פון דער יונגער לבנה שיינע מעשה'לעך דערציילט ער זיי. איינמאל — און דער אלטער ביסיק איז דערביי געווען — האט ער אזא מעשה'לע דערציילט. . . .

- ציפ, ציפ, שטיפ, שטיפ זיך נישט! ברונזט זיך פלוצים איין פייגעלע אויפ'ן אנדערן, וואס האט זיך גענטער צונעטוליעט.
- זיי ניט ברונז ברודערל, איך וויל אויכעט הערען. . . .
- פֿי, פֿי, פֿע! שרייען אנדערע, וואס שלאָנט איר איבער?
- קרינט אייך ניט פייגעלעך, זאָנט דער ראָב ווייך, ריקט זיך צו! גענטער! אָט אזוי! נומ, נומ! נו הערט!

דאָס דריטע קאָפּטל

אין דעם קאָפּטל דערציילט דאָס ביכעלע א מעשה מיט מענטשן, וואס האבן זיך אוועק-געלאָזט מיט א שיף איבערן גרויסן ים און וועגן א האק פון א האַלצהעקער און נאָך דערציילט דאָ דאָס ביכעלע, וויאזוי די פיי-געלעך האָבן געלאכט, ווען מע בעדארף גאָר וויינען און דערפאר האָט אויף זיי דער רבי אָנגעשריגן.

אמאָל זענען מענטשן אויף א שיף איבערן גרויסן ים געפאָרן. פלוצים האָבן זיי א פויגל דערזען. דער קאָפּ אין הימל, די פיס אין ים און דאָס וואסער ביז די קנעכל. האָבן זיי געוואָלט פון דער שיף שפּרינגען, באָדן זיך פֿאַרגלוסט זיי. געמיינט, ניט טיף. קנעכל-וואסער. פלוצים האבן זיי א בת-קול דערהערט:

היט אייך! מיט זיבן יאָר צוריק האָט א האַלצהעקער דאָ האַלין גע-האקט, איז דאָס האקאייין אין וואסער אראָפּ. פֿאַלמ עס, פֿאַלמ און עד היום ביז צום גרונט ניט דערנאנגען.

— טיף, טיף, טיף! — נאָפֿן די פֿייגעלעך — אזוי טיף?!

— אזוי טיף! זאָנט דער ראָב.

— אזוי טיף, טיף און קוים ביז די קנעכל? וואונדערט זיך איינס.

— וואס דער הידוש? ענפערט דער רבי, יענער פויגל איז בריווחני געווען! בריווחני — געלויבט איז ער און געלויבט איז זיין נאָמען! — בריווחני, וואָס די טיפּסטע טיפּענישען מיט די קנעכל פון זיינע פּים מעסט ער אויס. — און דאָס האָט ער פון אויוון „היט אייך!“ „היט אייך“ צו די מענטשן געשריגן?

— ער! זאָגט דער ראָב, ער! געוואָרנט זיי... ניט געהייסן...
— טערריר! — קנאקן אויס אלע פייגעלעך מיט א מאָל — א גוטער איז ער בריווחני, אנטיטערריר!

און איין פייגעלע א לעבעדיקס, א פריילעכע מאנצט אויף איין פייסעלע אונטער, און זינגט זיך:

יוהי-יוהי-יוחני!
זיסער, גוטער!
היט מיין מאמן
בענטש מיין מוטער!

— טערריר! כאפן די פייגעלעך ווידער אמאָל אונטער.
און דער ראָב זאָגט:
— יאָ, א גוטער איז ער בריווחני, און אויף גוטן האט ער די מענטשן געראַטן, נאָר

וואָס טויג דאָס זיסע וויצעלע?
נימאָ ווער זאָל עס קלויבן!
וואָס טויג דאָס קלונע עצהלע?
נימאָ ווער זאָל עס לויבן!

א גוטער איז ער בריווחני, און אויף גוטן האט ער די מענטשן געראַטן, האָבן זיי אָבער ניט געפּאָלגט...
— ניט געפּאָלגט? פארוואָס?
— ווייל פון די גרויסע שווימערס זענען זיי געווען, און וואו א שווימער איז ער א בארימער, ווי די קאמשקע.
האָבן זיי, די שווימערס, זיך בארימט:

— מיר'ן זיך — זאָגן זיי — אין די טיפּע טיפּענישן אראָפּלאָזן, די האָק ארויסבאקומען און מיט איר זיך אין בריווחני פארמעסטן! וועלמיר זיך א נאָמען אויף דער וועלט מאכן!...

געזאגט און אין ים אריינגעשפרינגען. כאלד איז א גרויסער שטורם
ווינט געוואָרן, פון אלע עקן וועלט האָבן די פינצטערע אָרלערס אָנגעיאָגט
און זייערע פליגל, די גרויסע ווי די נאכט, האָבן זיי איבערן הימל פאר-
שפרייט.

און די בלינדע אויגן פון די פינצטערע אָרלעס האָבן זיך געעפנט
און סע האָט געבליצט און גערעגנט. און כוואליעס ווי די בערג האָבן זיך
ביו צום הימל געהויבן און די שיף האָבן זיי אויף זייערע פלייצעס געמראָגן.
פערציק טעג און פערציק נעכט.

נאָכדעם האָט בריווחני — געלויבט איז ער — מיט זיינע פליגל
א לינדן פֿאָך געטון, האָט א שמיל ווינטעלע געבלאָזן, זענען די וואסערן שמיל
געוואָרן און די שיף האבן זיי אויף די בערג אָרָגט אויסגעשפיגן.

אלע די שווימערס זענען דערמראָנקען געוואָרן, נאָר איינער פון זיי
איז אין דער שיף געבליבן, בריווחני וואונדער צו דערציילן.

די מעשה פון דער דערמראָנקעניש האָבן די מענטשן אין זייער
הייליקע ספרים פארשריבן. ס'הייסט בא זיי „מבול“.

— ווי אזוי? ווי אזוי? פרעגן די פייגעלעך.

— מבול! זאָגט דער ראָב, שווער פאר אייך! איר וועט דאָס ניט
נאָכזאָגן.

— מי, בי, פֿי! פריווט איינס.

— קי, קי, קי! צעלאכט זיך א צווייטס.

— שא, שא, דו שקאָין! — שרייט אויף אים אָן דער ראָב שמרעננ,
און ניט אים א גרינגען פיק אין קעפעלע — מענטשן פרענקען זיך און אים
איז פריילעך! לאכט גאָר!

די פייגעלעך זענען אומעטיק געוואָרן.

און דער ראָב האט געזאָגט:

און נאָך א מעשה האָט אין יענער נאכט דער חול איבערגעגעבן...

— ווילמיר הערן! ווילמיר הערן! האָבן זיך די פייגעלעך אויפ-
געמונטערט.

און דער ראָב האָט דערציילט:

דאָס פֿערטע קאָפיטל

אין דעם קאָפיטל דערציילט דאָס ביכעלע אַ
מעשה מיט אַ הויכן טורם און מיט אַ שוואַרצער
קאַץ און סע ווערט געבראַכט אַ קלוג וואָרט
פון אַ קלוגער שלאַנג.

אַמאָל האָבן זיך די מענטשן אַ הויכן טורם געבויט, אַ טורם בײַן
הימל! צו ברייַוהני געוואָלט דערנרייכן. ליכטיקע פֿעדערן פון זיינע פֿלינג
געוואָלט אויסרייסן און פאר געלד פארקויפן!

— געלד? געלד? פּרעגן די פייגעלעך, וואָס הייסט געלד?

— ווער קען וויסן? ס'איז אַ סוד! מענטשן האָבן אַ טבע זייער געלד

צו באַהאַלטן...

נאָר אַ קאַנאַריקל, וואָס איז באַ זיי אַ גאַנץ יאָר אין אַ שטייגעלע
געזעסן און דערנאָך אויף דער פֿריי זיך אַרויסגעריסן, האַט מיר דערציילט,
אַז ס'האַט אליין געזען דאָרטן אין שטוב עפעס אַ שוואַרצע זאַך זיך אַרומ-
דרייען, אַ שוואַרצע זאַך מיט גרינע אַייגעלעך און שאַרפֿע געגעלעך!

באַנאַכט, ווען מע פֿלעג דאָס פיייער אויסלעשן, און אלע אין שטוב
האָבן זיך שלאָפן געלעגט, דעמאָלט, אין דער פינצטערניש, פלעגן זיך באַ
דער שוואַרצער זאַך די גרינע אַייגעלעך אָנצייגן — אַ פּחד! די גאַנצע
וועלט צו פאַרברענגן! טויט אין אלע ווינקעלעך פאַרשפּרייט! .. איך מײַן:
אויב דאָס איז נישט געווען קיין ווילדע קאַץ איז דאָס אַווראי געלד... יאָ,
יאָ געלד... איך האָב דערצו אַ ראיא... .

— וואָס פאַר אַ ראיא? זענען די פייגעלעך נייגעריק צו וויסן.

— כײַהאַב אַמאָל געשמוסט מיט אַ שלאַנג, וואָס האָט זיבן יאָר אין
אינדיען באַ אַ פֿאַקיר געלעבט. זי האָט באַ אים חכמה געלערנט. דער
פֿאַקיר פֿלעג איר מויל צו זיך אין מויל אריין געמען און מויל צו מויל
איר טיפע סודות אַנטפֿלעקט.

האָט מיר די שלאַנג אזוי געזאָגט:

אַז וועסט זען אַ זאַך, וואָס באַ דער ליכטיקער שײַן איז דאָס פינצטער
און באַ דער פינצטערער נאַכט איז דאָס ליכטיק, וואָלסטו וויסן, אַז דו זעסט:
אַדער אַ גלויבערעמל, אַדער פאַרפוילט האָלץ, אַדער חכמה פון
נאַראָנים, אַדער געלד... .

— מײַף, מײַף, מײַף! — שפּײַטשען די פּײַגעלעך — א מײַף וואָרט!
— אורדאי! — זאָגט דער ראָב — אז איר וועט עלטער ווערן וועט
איר דאָס ערשט רעכט פארשטיין...

— און נאָך וואס מײַג די מענטשן די דאָזיקע שווארצע זאך מיט די
אייגעלעך, וואָס ברענען אין דער פינצער? ווילן די פּײַגעלעך וויסן.
— דאָס, ליבע פּײַגעלעך, האָבן אונרו מענטשן ניט דערציילט, נאָר
וויסן ווייס איך, אז מענטשן האָבן די דאָזיקע שווארצע זאך זער ליב.
פאר געלד וועט א מענטש אמאָל אפילו דאָס לעבן אוועקנעבן!
— אפילו דאס לעבן?

— יאָ! דאָס קאנאריקל, וואָס האָט דאָרטן בא זיי אין שטוב א
נאנץ יאָר געלעבט און דערנאָך זיך אויף דער פּריי ארויסגעריסן, האָט מיר
דערציילט, אז אלע אין שטוב, פון קליין ביז גרויס, האָבן די שווארצע זאך
ליב געהאט. קליינזארג פלעג זיך דערמיט שפּילן און מאנצן, מיט'ן
באלבאָס איז דאָס אויף איין געלענער געשלאָפן. די באלבאָסטע פלעג
דאָס צום הארין מולען, כאָטש אלע פלעג דאס צענראָבלען...
— משוגעים! פסקעט א פּײַגעלע.

— אבי מע זאָגט, אז א מענטש איז קלוג! גיט צו א צווייטס.
— ע! זאָגט דער ראָב, קלוגער פון א קאטשקע איז ער אורדאי...
נאָר מע כאפט ניט איינס אין אנדערן, וועגן דער קאטשקע וועל איך איך
שפעטער דערציילן... וואזשע האלטן מיר?
— באס טורם.

— האָבן די מענטשן א הויכן טורם געבויט. געבויט, געבויט, אָט,
אָט דעם הימל דערנריכט, פלוצים — קאר, קאר, קראך!
ברייחהני האָט אין זיי דאס מינדסטע איי. פון זיין געסט געוואָרפן,
איז דער גאנצער טורם איינגעפאלן.

דער טורם איז איינגעפאלן און א סאך, א סאך שמעט זענען אונטער
אים חרוב געוואָרן. אזויפיל שמעט, וויפיל אויף א בוים מיט פּײַגעלעך —
פליגעלעך און אייגעלעך פיסעלעך און געגעלעך!
— פּײַ, פּײַ, פּײַ! שרייען די פּײַגעלעך.

— ווייסט איר שוין ווער ברייחהני איז? — זאָגט דער ראָב — איצט
מיינע פּײַגעלעך, לופטערט זיך דורך די פליגעלעך און קומט צוריק וועל
איך איך דערציילן וויאזוי ברייחהני האָט די וועלט באשאפן.

— משער, משער, משער-ר-ר-ר ! זענען זיך די פייגעלעך מיט א געזאנג צעפלוין.

קעגן א האלבער שעה האבן די פייגעלעך אויפן פרייען פערד געשטימט. אין דער בלויער לופט ריידעלעך געמאכט און „עיגול-ביגול“ און אין „פיק צוריק“ זיך געשפילט. און לעבעדיק און פריילעך און פארסאפעט צום ראָב אויפן בוים צוריקגעקומען. שמיל, געהאָרכואס זיך אויסגעזעצט און דער ראָב האָט ווידער אָנגעהויבן :

דאָס פֿינטע קאפיטל

אין דעם קאפיטל דערציילט דאָס ביכעלע, ווי דער ראָב האָט די פייגעלעך א הארבע שאלה געפרעגט און וויאזוי ער האָט זי אליין פאר-ענפערט, און נאָך ווערט דאָ דערציילט, פון וואנען סע געמען זיך די פינצטערע אָלערס, וואָס וואנדערן וויינענדיק און פאר וואָס סע דונערט און סע בליצט.

און אָנגעהויבן האָט דער ראָב מיט א שאלה :

— קינדערלעך ! פון וואנען קומט א פייגעלע ארויס ?

— פון אן אייעלע !

— און דאָס אייעלע פין וואנען ?

— פון א פייגעלע !

— און דאָס פייגעלע ?

— פון אן אייעלע !

— אן אייעלע פון א פייגעלע, א פייגעלע פון אן אייעלע — זאָגט דער ראָב — אָבער וואָס פרייר ? צום אלעם ערשטן וואָס ? צום אלעם ערשטן דאָס אייעלע ! און דאס אייעלע פון וואָס ? דאָס אייעלע פון די פינצטערע בערג . . .

א מאָל, א מאָל, נאך פאר'ן ערשטן אייעלע, זענען פינצטערע בערג געווען. פינצטערע פארשלאָפענע בערג און נאָרניט מער ! און איבער די פינצטערע בערג האט בריווחני ארומגעשוועבט. ווי אן אָלדער זיין געסט

כאזאכט, איבער זיינע פייגעלעך ציטערט ער, אזוי האט בריווחני — גע-
לויבט איז ער — איבער זיינע בערג געציטערט, געפלאטערט.

מיט א מאָל איז אויף די קעפ פון די בערג א ליכטיקייט געפאלן!
אין בריווחנים אויגן האט זיך א פייערל אָנגעצינדן און דאָס פייער
פון בריווחנים אויגן האט די שפיצן פון די פארשלאָפענע בערג כאלויכטן.
האָבן זיך די בערג פון שלאָף אויפגעכאפט.

האט בריווחני א זאָג געטון:

זאלן זיך פארזאמלען אלע פינצטערע בערג אויף איין אָרט און איין
גרויס איי זאל פון זיי ווערן!

און ס'איז אזוי געוואָרן.

אלע פינצטערע בערג האבן זיך אויף איין אָרט פארזאמלט און איין
איי איז פון זיי געוואָרן: דאס ערשמע אייעלע! . . .

האט בריווחני — געלויבט איז זיין נאָמען — דאס איי מיט זיין
שנאָבל צעשפאלטן, איז אין אים געווען א ווייסל, אין גרויס געלעכל מיט
א בלוטס־טראָפן און א סאך, א סאך קליינע געלעכלעך.

פון דער אויבערשמער העלפט ווייסל האט ער דעם הימל באשאפן,
פון דער אונטערשמער — דעם ים, פונ'ם גרויסן געלעכל — די גילדענע זון,
פון די קליינע געלעכלעך — די לבנה מיט די שמערן, פון דער הארטער
שאַלעכץ — די ערד מיט אלע אירע באשעפענישן און פונ'ם בלוטס־טראָפן
— דעם מענטשן.

דערנאָך האט בריווחני א קוק געטון און דערזען:

איין פינצטערער בארג איז געבליבן!

ווען בריווחני האט באפוילן: „אלע פינצטערע בערג זאמלט אייך
צענויף!“ האט ער גיט געהערט. ער האט פארשלאָפן . . .

איז בריווחני אויף אים ביז געוואָרן און געזאָגט:

פינצטערער בארג! ווייל אויף דיין אָרט ביזווי שטיון געבליבן, ווען
אלע דיינע ברידער האבן זיך צום גרויסן שאפן פאראייניקט, דערפאר —
גע גר זאָלסטו זיין! אומוואנדערן פון אָרט צו אָרט זאָלסטו און קיין רו זיך
קינמאָל גיט געפונען!

כאלד דערויף האט בריווחני א פאָך געטון מיט זיינע פליגל, זענען
גרויסע ווינטן געוואָרן, האבן די ווינטן דעם בארג א כאפ געטון און אים

אויף שטיקער צעריסן. זענען פון די פינצטערע שטיקער אַדלערס געוואָרן
— פינצטערע אַדלערס וואָס וואַנדערן אייביק!

האַבן די פינצטערע אַדלערס געוויינט פאַר בר־יוחני און געזאָגט:
גרויס איז אונדזער זינד ניט צו פאַרטראַגן! צום גרויסן שאַפן האָ'מיר
זיך ניט פאַראייניקט, פאַראומערט און פאַרפינצטערט זענען מיר געבליבן.
קיין רו וועל'מיר זיך ניט געפונען און אייביק וועל'מיר וויינען!

האַט בר־יוחני רחמנות באַקומען און געזאָגט:
דערפאַר וועלן אייערע טרערן אויף דער ערד פאַלן און זי דערפרישן
און באַפּרעכפערן און נייע שאַפונגען פון איר שוים אַרויסברענגען.
איז אזוי געוואָרן.

אז די פינצטערע אַדלערס וויינען פאַר גרויס חרטה און בענקשאַפט
נאָך שאַפונג, פאַלן זייערע טרערן אויף דער ערד, שלינגט די ערד די
טרערן — וואַקסן פון איר שוים נייע שאַפונגען אַרויס: תבואות, ביימער,
גראַן, רויזן, בלומען!

בענטשט די ערד די אַדלערס.

ענפערן די אַדלערס אויף אַ קול: אָמן!

— דאָס איז דער דונער? פרעגן די פייגעלעך.

— יאָ, זאָגט דער ראָב, דאָס איז דער דונער.

— און וואָסזשע איז דער בליץ? פרעגן ווידער די פייגעלעך.

— דער בליץ, דאָס איז דאָס ערשמע ליכט וואָס האָט זיך צום
ערשטן אין בר־יוחניס אויגן אָנגעצינדן. דאָס ליכטיקייט וואָס האָט די
שפיצן פון די בערג באַלויכטן ווען בר־יוחני — געלויבט איז ער — האָט
גאָר וואָס פאַרטראַכט די וועלט צו באַשאַפן.

— ווי זשע קומט דאָס ליכטיקייט צו די פינצטערע אַדלערס?

בר־יוחני מיט זיין גרויס רחמנות האט דעם בליץ די פינצטערע אַדלערס
געשענקט, כדי די וועלט זאָל זיך פאַר די פינצטערע אַדלערס ניט שרעקן...
אז די פינצטערע אַדלערס וועלן אָניאָגן און זייערע פליגל, די גרויסע
ווי די נאַכט, איבער דער וועלט וועלן זיי פאַרשפרייטן, און די קוואַלן פון
די בלינדע אויגן וועלן זיך עפענען און טרערן, טייכען טרערן, וועלן די
אַדלערס איבער דער וועלט גיסן ווייל זיי האָבן די רגע פון גרויסן שאַפן
פאַרשלאָפן, וועט פלוצים פון זייערע אויגן דאָס ליכט פון שאַפונג אַרויסבליצן

א. סימן, אז פון דעם פינצטערניש און פון די טרערן וועט שאפונג
און ברכה קומען. . . א ניי לעבן שפראַצן. . .

— און קוקו האָט מורא פאַר'ן בלייזן! — זאָגט איין פייגעלע אָג' -
ווייזנדיק מיט'ן פליגעלע אויפ'ן חבריל.

— קו, קו! קו, קוק! קוק אים אָן! אַ חכם! זאָגט דער קוקו פארשעמט,
למאי האָסטו מורא פארן דונער, למאי?

— איך. . . איך. . . איך וועל שוין קיינמאָל נישט מורא האָבן פאַר'ן
דונער. . .

— און איך וועל שוין קיינמאָל נישט מורא האָבן נישט פאַרן דונער און
נישט פאַרן בלייזן! פאַרזיכערט דער קוקו.

— מיר אַלע! מיר אַלע! — שרייען די פייגעלעך פריילעך — מיר
אַלע וועלן נישט מורא האָבן! זאָג דונערן! זאָג בלייזן! זאָג אַ לעבן קומען!

זאָג אַ ניי לעבן שפראַצן! צוויי! צוויי! צוויי!
און זיי קישן, די פייגעלעך, מיט די פיסקעלעך אין גרינעם „ביכעלע“

און זיי פליעסקען מיט די פליגעלעך און זיי זינגען:

אויף, אויף, אויפ'ן בוים, אויף גרינעם,

אויף, אויף, צווייגעלעך, אויף דינעם

אויף, אויף, אויפ'ן סאַמע שפיץ

טאַנצט אַ שמערן אויף אַ בלייזן. . .

לאָמיר זינגען: צוויי! צוויי! צוויי!

צוויי! צוויי! צוויי!

און דער ראָב האָט צעלאָזט די פייגעלעך אַהיים ביז מאָרגען אין דער פֿרי.

